

Naturvernforbundet i Agder
Postboks 718
4666 KRISTIANSAND S

Deres ref

Vår ref

Dato

19/2726-

24. september 2019

Avgjørelse av klage på vedtak om lisensfelling av jerv i region 1 i 2019-2020

Klima- og miljødepartementet viser til klage fra Naturvernforbundet i Agder 1. august 2019 over rovviltnemnda i region 1 sitt vedtak 2. juli 2019 om kvote for lisensfelling av jerv i 2019-2020.

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemnda i region 1 sitt vedtak om lisensfelling av inntil 8 jerv i 2019/2020. I avgjørelsen har departementet lagt vekt på at det årlig erstattes tap av sau til jerv i region 1. Det er ikke mål om yngling av jerv i region 1. Den fastsatte kvoten vil ikke true bestandens overlevelse. Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Saksgang

Rovviltnemnda i region vedtok 2. juli 2019 kvote for lisensfelling av jerv i 2019-2020. Vedtaket ble påklaget av Naturvernforbundet i Agder 1. august 2019. Rovviltnemnda behandlet klagen 27. august 2019 og fastholdt sitt tidligere vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet 2. september 2019. Miljødirektoratet ga sin faglige tilråding 12. september 2019.

Klagers anførsler

Klager mener vedtaket ikke tilfredsstiller forvaltningslovens krav da det ikke foreligger en saksutredning som viser et faglig grunnlag for beslutningen.

Rovviltnemndas vurdering

Rovviltnemnda i region 1 vedtok 2. juli 2019 kvote for lisensfelling av jerv på 8 jerver. I innstillingen til nemnda er det redegjort for regelverket, for bestandssituasjonen for jerv og for tap av sau til jerv.

I sin vurdering av klagen sier rovviltnemnda blant annet:

"Rovviltnemnda sitt vedtak for lisensjakt viser konkret tal ulv og jerv som kan fellast under lisensfellinga, og kva krav som gjeld for lisensfellinga. Saksutgreiinga i saka om lisensjakt, sak 06/2019, viser korleis lisensfellinga er vurdert av sekretariatet og er dei saksdokumenta som rovviltnemnda skal ta stilling til og avgjerd om. Her ligg m.a. vurderinger om bestandsutviklinga for ulv og jerv, tilhøvet til lover og forskrifter, rovviltforlik og andre styrande dokument. Prokollen frå møtet i nemnda vart lagt ut 12. juli 2019 på heimesida til rovviltnemnda i region 1. Heimesida til rovviltnemnda finn ein på Fylkesmannen i Vestland sin heimeside under «Miljø og klima». Protokollen er derfor å rekne som offentleggjort, sjølv om protokollen denne gongen dessverre ikkje vart sendt direkte ut til organisasjonane m.m. No ligg alle relevante saksopplysningar til saka om lisensjakt på ulv og jerv i saksinnkallinga, som også Naturvernforbundet fekk tilsendt på e-post 25. juni 2019. Saksutgreiinga som ligg til grunn for vedtaket i nemnda er då heller ikkje endra frå innkallinga til vedtak vart fatta, slik at Naturvernforbundet hadde all relevant informasjon før dei påklaga vedtaket. Normalt vil sjølv sagt saksprotokollen sendast ut til relevante partar etter vedtak, og vi må berre beklage at dette ikkje ble gjort denne gongen. Men for saka sitt faktum har det, etter vår meining, ingen betydning. Vi kan derfor ikkje vere samd med Naturvernforbundet i at vedtaket til rovviltnemnda ikkje tilfredstiller lovkrava."

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet sier i sin faglige tilråding blant annet:

"Om bestandssituasjonen for jerv i Norge og innenfor region 1:

NINA sin rapport "Ynglereregistreringer av jerv i Norge i 2018" (rapport 1391) gir den siste oppdaterte oversikten over antall dokumenterte ynglinger av jerv i hver region, og for hele landet. For årene 2016, 2017 og 2018 er det registrert henholdsvis 50, 40 og 57 ynglinger av jerv på landsbasis. Antall ynglinger i 2018 tilsvarer en estimert totalbestand på ca. 307 jerv. Miljødirektoratet konstaterer at det nasjonale bestandsmålet på 39 årlige ynglinger av jerv ble nådd i Norge i 2018. Per 10. september 2019 er det registrert 62 ynglinger av jerv i Norge. Tallene er foreløpige og vil bli rapportert endelig for Norge i rapport fra Rovdata innen 1 oktober. I rovviltregion 1 er det ikke dokumentert yngling av jerv i 2019.

Region 1 har ingen mål om yngling av jerv i sin region, men man må kunne forvente streifdyr og enkeltindivider av jerv særlig i områder som grenser til region 3 og region 6 som har nasjonale mål om ynglinger av jerv."

I sin vurdering sier Miljødirektoratet:

"Med bakgrunn i statistikk over kjent avgang og bestandsutvikling den siste 5 års perioden, vurderer Miljødirektoratet at rovviltnemndas sitt vedtak om kvote for lisensfelling av 8 jerver i region 1 ikke vil sette jervebestandens overlevelse i fare. Videre vurderer Miljødirektoratet at det er lite sannsynlig at bestandsmålet om 39 årlige ynglinger ikke vil kunne nås også neste sesong selv etter en effektivering på 8 dyr."

Klima- og miljødepartementets vurdering

Saken er behandlet etter nml. §§ 18 og 77, og rovviltforskriften §§ 3, 4, 7 og 10.

Departementet legger, i henhold til nml. § 7, prinsippene i §§ 8-10 og 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 anses ikke som relevant i denne saken, fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn i skønnsvurderingen. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet etter nml. § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene som Stortinget har fastsatt for de fire store rovdyrartene, og skal forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Nml. § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og i de regionale forvaltningsplanene for rovvilt. De nasjonale bestandsmålene er videre fordelt på de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. Det er ikke mål om yngling av jerv i region 1.

I denne saken foreligger det tilstrekkelig kunnskap og føre-var-prinsippet i nml. § 9 får mindre betydning. Departementet anser også at kunnskapsgrunnlaget i hovedsak er basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap, og at kravet i nml. § 8 dermed er oppfylt.

Nml. § 18 første ledd bokstav b slår fast at det kan tillates uttak av vilt for å avverge skade på blant annet husdyr og tamrein. Det er i tillegg to kumulative vilkår som alltid må være oppfylt; at felling ikke må true bestandens overlevelse og at formålet ikke kan nås på en annen tilfredsstillende måte, jf. nml. § 18 andre ledd.

Vurdering av vilkåret om at uttaket må avverge skade

Departementet skal ta stilling til om man skal tillate uttak av jerv for å avverge skade på husdyr, jf. nml. § 18 første ledd bokstav b. Det fremgår av innstillingen til rovviltnemndas vedtak at det de senere år er erstattet tap av sau forårsaket av jerv i regionen. I følge Rovbasen ble det i 2016 erstattet 327 lam/sau tatt av jerv i region 1, mens det i 2017 ble erstattet 235. I 2018 ble det erstattet 7 sau/lam tatt av jerv. Departementet legger til grunn at det også i 2019-2020 kan oppstå skade på lam/sau i et visst omfang forårsaket av jerv, og at vilkåret i nml. § 18 første ledd er oppfylt.

Vurdering av vilkåret om at formålet ikke må kunne nås på en annen tilfredsstillende måte

I tillegg til vilkåret om at uttaket må avverge skade, er det et vilkår at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. nml. § 18 annet ledd. I vurderingen av vilkåret vil prinsippet om arealdifferensiert forvaltning, som er fastsatt bl.a. i rovviltforskriften § 4 og rovviltnemndas regionale forvaltningsplan, veie tungt. Av rovviltforliket 2011 framgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig, noe som blant annet innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har tydelig prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal gjøres raske uttak av rovvilt som gjør skade på beitedyr. Det er ikke fastsatt bestandsmål for jerv i region 1, og departementet mener at det ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta lisensfellingsskvote for jerv i region 1.

Vurdering av vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse

Av naturmangfoldloven § 18 annet ledd fremgår det at vedtaket etter bestemmelsenes første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Som det fremgår av Miljødirektoratets faglige tilråding er det i årene 2016-2018 registrert henholdsvis 50, 40 og 57 ynglinger av jerv, og det nasjonale bestandsmålet på 39 årlige ynglinger av jerv ble nådd i 2018. Foreløpig status for 2019 er 62 registrerte ynglinger i Norge og ingen ynglinger i region 1.

Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf. nml. § 10, foreligger det statusrapporter og annen vitenskapelig kunnskap som medfører at vi har betydelig kunnskap om den samlede belastningen arten utsettes for. Ut over enkelte påkjørsler og tilfeller av sykdom skjer avgangen av ulv, bjørn, gaupe og jerv i hovedsak gjennom kvotejakt/lisensfelling og skadefelling. Ulovlig avliving kan også utgjøre en stor del av dødeligheten for rovviltbestander i Skandinavia.

Departementet er enig i vurderingen fra Miljødirektoratet om at vedtaket fra rovviltnemnda i region 1 om lisensfelling av inntil 8 jerv i 2019/2020 ikke truer bestandens overlevelse.

Når det gjelder klagers anførsel om at det foreligger saksbehandlingsfeil da vedtaket ikke tilfredsstiller forvaltningslovens krav, viser vi til rovviltnemndas kommentarer i sin behandling av klagen. Det at saksfremstillingen for nemndas vedtak 2. juli 2019 ikke fulgte med ved utsending av vedtaket innebærer ingen saksbehandlingsfeil som påvirker innholdet i vedtaket.

Konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemnda i region 1 sitt vedtak om lisensfelling av inntil 8 jerv i 2019/2020. I avgjørelsen har departementet lagt vekt på at det årlig erstattes tap av sau til jerv i region 1. Det er ikke mål om yngling av jerv i region 1. Den fastsatte kvoten vil ikke true bestandens overlevelse. Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Torkel Ramberg
spesialrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Fylkesmannen i Vestland

Miljødirektoratet
Rovviltnemnda i region 1